

Milli ruhun müasir çoxsəsli ahəngini yaradan bəstəkar

Çoxsəslik musiqi tariximizin bütün dövrlərində xalqın duyğu və düşüncələrini ifadə edən həzin melodiyalar, muğamlar və folklor nümunələri yaranmışdır. Bu gün müasir bəstəkar və ifaçılar bu tarixi irsi yaşadaraq zəngin və nadir Azərbaycan musiqisini dünya səhnələrində təqdim edirlər.

Əməkdar incəsənət xadimi, “Səhrət”, “Şərəf” ordenli, Xalq artisti, Bəstəkarlar İttifaqının sədri Firəngiz Əlizadə bu ənənənin çağdaş mərhələsində milli musiqi düşüncəsini böyük konsert salonlarında səsləndirən parlaq simalardandır. Onun musiqisi Şərqin dərin köklərindən qidalanaraq Qərbin avanqard düşüncə sistemi ilə qovuşur, zamanın sərhədlərini aşaraq milli ruhu global səhnəyə daşıyır. Bəstəkarın partituralarında muğam nəfəsi ilə modern texnikanın harmoniyası, sükulatə şəxs arasındakı tarazlıq incə poetika yaradır. “İntizar”, “Qarabağnamə”, “Sənin adın Dənizdir”, “Ağ atlı oğlan” operaları, “Boş beşik” və “Stadt-Graniza” balletləri, “Həbil Sayağı”, “Oazis”, “Dərviş”, “Abşeron” instrumental kompozisiyaları, “Silk Road” Konserti, violonçel və orkestr üçün Konsert “Mərsiya”, böyük simfonik orkestr üçün “İthaf”, “Dərviş” və s. əsərləri mötəbər konsert salonlarında böyük triumfla səslənir və dünyanın məşhur ifaçılarının repertuarında yer alır.

Müasir musiqiyə gətirdiyi yeniliklər bəstəkarı ölkəmizlə yanaşı, beynəlxalq musiqi məkanında da şan-şöhrət qazandırıb. UNESCO-nun “Sülh artisti” fəxri adına layiq görülmüş yeganə azərbaycanlı, tanınmış pianoçu, pedaqoq, mədəniyyət təşkilatçısı Firəngiz Əlizadə ilə söhbətimizdə müasir musiqidə milli irsin qorunması, sənətkar məsuliyyəti və yaradıcılıq azadlığı barədə fikir mübadiləsi apardıq. Oxculara təqdim etdiyimiz müsahibə geniş dünyagörüşünə malik bəstəkarın Azərbaycan musiqi salnamasına fərqli baxışının ifadəsidir.

– Firəngiz xanım, uzun illərdi beynəlxalq musiqi məkanında ölkəmizi yüksək səviyyədə təmsil edirsiniz. Dünyanın müxtəlif şəhərlərində əsərlərinizi səslənir, yaradıcılığınıza həsr olunan konsertlər keçirilir. Xarici dinləyicinin Azərbaycan musiqisinə münasibəti necədir?

– Azərbaycan musiqisinin ənənələri çox zəngin və qədim olduğundan bütün dünyada milli musiqimizdə böyük maraq və diqqət var. Təbii ki, bu, musiqinin hansı səviyyədə və hansı auditoriyaya təqdim edilməsindən çox asılıdır. Deyərdim ki, bu gün Avropada müasir bəstəkarlarımızın yazdıqları əsərlər, onların təhsillərini hansı səviyyədə inkişaf etdirdikləri ilə yaxından maraqlanırlar.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə 2009, 2011, 2013, 2015, 2018-ci illərdə keçirilən, UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil edilmiş Azərbaycan muğamının və əlaqəli musiqi formalarının ənənələrinin qorunması, ifası və tədqiqini təşviq edən önəmli tədbirlərdən biri olan “Muğam aləmi” beynəlxalq festivalının bədii rəhbəri olmuşam. Amerikadan başlamış Çinin uyğurlarına qədər muğam sənətimizin öyrənilməsi, bu barədə dəyərli elmi əsərlərin yazılması məni çox təəcübləndirirdi. Biz bu mütəxəssisləri Azərbaycanı dəvət etdik və çox maraqlı simpoziumlar keçirdik.

Beynəlxalq aləmdə milli musiqimiz yüksək səviyyədə nümayiş etdirilməli, dünyanın hər yerində konsertlər təşkil olunmalıdır ki, maraq daha da artınsın.

– Yaradıcılığınızda Şərq musiqi təfəkkürü ilə Qərb avanqard texnikalarının sintezi əsas xətt təşkil edir. Bu iki dünyanı bir araya gətirərkən hansı prinsipləri əsas götürürsünüz?

– Hər bir bəstəkar müəyyən bir mühtidə formalaşır. 1960-cı illərdə biz musiqi məktəblərində və konservatoriyada tanınmış azərbaycanlı musiqiçilərlə yanaşı, Leopold Rostropoviç, Mayor Rafailoviç Brenner, Boris Zeydman kimi görkəmli şəxsiyyətlərdən çox yüksək səviyyədə təhsil aldıq. Müəllimlərimiz Sovet İttifaqında məşhur insanları idi. Məsələn, imtahanları Kövkəb Səfəraliyeva götürürdü. Bu mənada, biz həm yüksək klassik musiqi təhsili almış, eyni zamanda da muğam, aşıq sənəti, gözəl xalq mahnılarımızı dınlmışıq. Məhz belə bir mühtidə formalaşdıqımıza görə, mən və bütün Azərbaycan bəstəkarları həmişə çalışmışıq ki, əsərlərimizdə milli musiqi ənənələrimizi yaşadaq.

– Siz həm istedadlı bəstəkar, həm də vətənpərvər ziyalıdır. 1990-cı ildə ölkəmizdə törəldən qanlı 20 Yanvar faciəsindən sonra Amerikada Azərbaycan mədəniyyətini, milli musiqi ənənələrimizi təbliğ etməklə yanaşı, həm də azadlıq istəyən bir xalqın səsinə dünyaya çatdırdınız.

– Yanvar hadisələri böyük faciə, eyni zamanda, milli dirçəlişimiz idi. Sovet İttifaqının tərkibində yaşadığımız dövrdə mədəniyyət sahəsində fəaliyyət göstərən insanlar bəlkə o qədər də milli ənənələrə fikir

vermirdik. Amma qanlı Yanvar hadisələri zamanı elə bil ki, azərbaycanlı olaraq ikinci dəfə dünyaya gəldik. Bu ağır, uzun, amma qürurverici prosesi musiqiçilər, yazıçılar, rossamlar da yaşadırlar. Bizdə Şərq təfəkkürü dirçəldi, özümüzü Sovet İttifaqının nümayəndəsi kimi yox, əsl azərbaycanlı kimi hiss etdik.

O dövrdə xarici ölkələrdən tez-tez dəvətlər alırdım və 1989-cu ildə həyat yoldaşım Cahangir Zeynallı ilə Amerikaya getdik. Los-Ancelesdə Şönbərg Institutunda açıq dərslər keçdim, eyni zamanda konsert verdim. Buna görə mənə verilən 2000 dollar konsertlərimi və açıq dərslərimi çəkmək üçün kamera aldım. Amma təəssüf ki, cəmi bir neçə ay sonra Cahangir həyatını təhlükəyə ataraq homin kamera ilə xalqımızın başına gətirilən müsibəti – 20 Yanvar faciəsini lentə aldı. Həmin ilin sentyabrında biz yenidən Amerikaya dəvət olunanada kasetləri, fotoları notların arasında gizlədib ora apardıq. O dövrlərdə xalqımızın haqq səsinə dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq çox çətin idi. Mən də bu Vətənin övladı kimi öz missiyanı yalnız sənət əsərləri yaratmaqla bitmiş hesab etmədim. Xalqımızı yaşadıqı bu acı taleyi bütün dünyaya göstərməyə çalışdım.

– London Simfonik Orkestrinin təklifi ilə yazdığınız əsəri “NİZAMİ Cosmology” adlandırıldıqda qarşı tərəf israrla sübut etməyə çalışdı ki, Nizami azərbaycanlı deyil, fars şairidir.

– “NİZAMİ Cosmology” əsərimi yazanda jurnalistlər, musiqiçilər, dirijorlar, konsertməstrlər və menecerlərlə yazışmalar gəldirdi. Jurnalistlər israrla deyirdilər ki, Nizami azərbaycanlı deyil, farsdır, nədən öz əsərinizi belə adlandırsınız. Bu yazışmalar aylaarla davam etdi, mən çox üzüldürdüm. Ona görə ki, birincisi, vaxtım məhduud idi, başqa işlərlə məşğul olmaıyıldım. İkincisi də əslində, bəstəkar bu yazışmaları aparmalı deyil.

Bu məsələni filosoflar, elm adamları, akademiklər, sənətsünaslar çoxdan həll etməli idilər. Amma belə oldu ki, uzun-uzun yazışmalar getdi və mən onlara qətiyyətlə bildirdim ki, Nizami Azərbaycanın qədim şəhəri Gəncədə doğulub, həyatı boyu orada yaşayıb və orada da dəfn olunub. Dahi Azərbaycan şairinin Gəncədə muzeyi var və biz yubiley günlərində onu ziyarət edirik. Onların nəzərinə çatdırdım ki, latın dili ümumAvropa dili idi, bütün elmi işlər bu dildə yazılırdı. Şərqin poeziya dili isə fars diliydi və bizim tanınmış, məşhur şairlərimizin çoxu fars dilində yazıb-yaradıblar. Osmanlı imperiyasının sultanları sevgi məktublarını belə fars dilində yazıbr.

Ümumiyyətlə, Nizami haqqında diskussiyalar zamanı mən dəfələrlə Qara Qarayevin “Yeddi gözəl” baleti və Fikrət Əmirovun “Nizami” simfoniyası haqqında söz açmışam. Amma bunlarla bəstəkar məşğul olmalı deyil, bunun üçün aidiyyət qurumlar cavabdehlik daşımalıdır.

– Musiqinizdə millilik çox dərin qatlarda hiss olunur. Müasir dövrdə bəstəkar üçün milliliyi qorumaq çətin deyil ki?

– Çox dərin və mən deyərdim ki, sirli bir sualdır. Ona görə ki, millilik müxtəlif ola bilər. Mənim müəllimim – görkəmli bəstəkar Qara Qarayev həmişə deyirdi ki, millilik çox da gözə qarpmamalı, dərinədə gedən bir proses olmalıdır. Musiqidə milliliyi bəsit üsullarla deyil, yüksək biliklə, hissiyyatla, professional səviyyədə göstərmək lazımdır. Biz belə məktəb keçmişik və heç vaxt düşünməmişəm ki, mənim musiqim məhz milli olmalıdır. Yox, bu proses çox normal şəkildə formalaşıb və müasir musiqidə bəlkə o qədər də hiss olunnur.

Amma professional, bəstəkarlıq məktəbində millilik həmişə əsas prinsip olub. Misal üçün, Üzeyir Hacıbəylinin musiqisi, Fikrət Əmirovun simfonik muğamları, Qara Qarayevin “Yeddi gözəl”i həm milli, həm də bəşəri ideyaları tərənnüm edən yüksək-səviyyəli Azərbaycan musiqisidir. Əsərlərimin adlarının Azərbaycan musiqisi ilə bağlı olması da bir təbliğatdır. Amerikalılar mənim “Muğam Sayağı” əsərimi ifa edəndə soruşurlar ki, muğam nədir, sayağı nədir və mən onlara bunu ətraflı şəkildə izah edirəm.

– Əsərlərinizdə sükut, pauza və zaman anlayışı xüsusi semantik yük daşıyır. Musiqidə sükut sizin üçün nəyi ifadə edir?

– Bu, çox dərin, çətin və fəlsəfi məsələdir. Musiqi elə yazılmalıdır ki, pauza olanda dinləyici musiqinin təsiri altında qalsın. Yəni musiqinin diqtə etdiyi emosional vəziyyət yaşasın. Zen buddizmində pauza, sükut böyük mənə kəsb edir və demək olar ki, musiqi əsərlərində, poeziyada, teatr sənətində sükuta çox geniş yer verilir və

– Beynəlxalq festivallarda, böyük salonlarda tamaşaçı reaksiyası sizin üçün nə dərəcədə önəmlidir?

– Festivalarda, böyük səhnələrdə – möhtəşəm Berlin filarmoniyasında, Amsterdamdakı Konsertgebauda “Nəsimi Pasionları”nın səslənməsi və dinləyicilərin sürəkli alqışları çox qürurvericidir. Həyat yoldaşım Cahangir Zeynallı bunları lentə alıb və ölkəmizdə də həmkarlarına göstərirəm. Amma bu, həmişə mümkün olmur. Bu yaxınlarda Amsterdamdə violonçel və orkestr üçün yeni əsərim səsləndi. Təəssüf ki, bunu lentə almaq mümkün olmadı. Amsterdamdə dərc olunan musiqi jurnalında bu barədə geniş məqalə verilib, ayrı-ayrı şəkillər də var. Bütün bunlar mənim üçün çox qiymətlidir.

– Bu gün yaradıcılıq yolunuza nəzər salanda “yenidən yazardım” dediyiniz əsər varmı?

– Bəli, yazmaq istədiyim əsərlər çoxdur. Çünki bütün ideyaları reallaşdırmaq mümkün olmur, gərgin iş rejimi var, tədbirlər, xarici ölkələrə səfərlər həddindən çoxdur. Hətta bəzən tayyaradan tayyarayə minmək lazım olur. Bu yaxınlarda Kanadaya getdim və orada 5 gün ərzində “Firəngiz Əlizadə günləri” dekadası təşkil olundu. Orada mənim bütün kvartetlərim ifa edildi, çox gözəl görüşlər, konfranslar oldu, açıq kompozisiya dərsləri keçirdi. Bütün bunları həyata keçirmək üçün həm vaxt, həm də enerji tələb olunur.

– Uzun illər Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmusunuz. Gənc bəstəkarların əsas problemi nədir: texniki çatışmazlıq, yoxsa dünyagörüşü?

– Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev mədəniyyət sahəsinin inkişafına böyük diqqət və qayğı göstərir. Bilirsiniz ki, 2008-ci ildən etibarən Yazıçılar Birliyi, Bəstəkarlar İttifaqı və Rassamlar İttifaqı hər ayda 300 manat təqaüd verir. Həmçinin Şabran istirahət mərkəzi yaradılıb. Bəstəkarlarımız və musiqisünaslarımız burada dincələrək yeni əsərlər yazı bilərlər.

Bəstəkarlar İttifaqı gənc bəstəkarlara hər zaman qayğı göstərir. Gənc bəstəkarların yaradıcılığı bölməsinin sədrləri – İlham Qismət və Tural Məmmədli ayda bir dəfə yeni əsərlərə qulaq asır və mütakəkirə edirlər. Həmçinin biz öz konsert salonumuzda kamera, instrumental və vokal musiqini dinləyicilərə təqdim edirik. Əsas problem ondan ibarətdir ki, onların inamı yoxdur ki, yazdıqları musiqi kimsəə lazımındı, onu kimsə ifa edəcək. Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən sifariş almaq və ya vermək çox çətinləşib, demək olar ki, yox dərcəsindədir. Bu mənada, gənc bəstəkarların təhsildən başlamış məişət məsələləri də daxil olmaqla çox böyük problemləri var və onları çözmək üçün zaman lazımdır.

– Gənc bəstəkarların peşəkarlıq səviyyəsi, fəallığı, yaratdığı əsərlər Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri olaraq sizi qane edirmi? Onlara nə tövsiyə edərdiniz?

– Biz gənc olanda Qara Qarayevin, Üzeyir Hacıbəylinin, Cövdət Hacıyevin, Fikrət Əmirovun yubileylərində məqalələr yazırdıq və həmin məqalələr mətbuatda dərc olunurdu. Hətta söz deməyə haqqımız olmasa da bədii şuralarda iştirak edirdik. O vaxt iclasların birində Səid Rüstəmov Tofiq Quliyevə dedi ki, məhəndə hecalar düzgün istifadə olunmayıb, bunu yenidən işləmək lazımdır. Tofiq Quliyev də bunu düzəltdi və indi həmin mahnı dillər əzbəridir.

Mən istərdim ki, təkcə musiqisünaslar yox, gənc bəstəkarlar da öz düşüncələrini, fikirlərini bölüşsünlər, məqalələr yazsınlar, bir sözlə, fəal olsunlar. Çox təəssüf ki, bu mövzular onlara maraqlı deyil və bu, məni çox narahət edir.

– Televiziya kanallarında klassik musiqiyə yer verilməməsi, bayağı musiqilərin səsləndirilməsi sözün əsl mənasında insanın zövqünü korlayır. Sizcə, belə halların qarşısını almaq üçün hansı addımlar atılmalıdır?

– 2007-ci ildə Bəstəkarlar İttifaqının sədri kimi fəaliyyətə başlayanda bütün televiziya kanallarına məktub yazdım ki, bədii şuralar bərpa edilsin və televiziya da səsləndirilən musiqilər mütakirə olunsun, rəyilə verilsin. Bədii şuralarda yüksək səviyyəli, professional musiqiçilər iştirak etməli və öz

sözlərini deməlidirlər.

– Sözünüz ki, gözəl əsərlə yanaşı, musiqişünas, dirijor, ifaçı, eləcə də musiqini dərk edən dinləyici olmalıdır. Bu prizmadan yanaşsaq, vəziyyət necədir?

– Təbii ki, təkcə bəstəkar heç nə edə bilməz, əgər musiqisi səslənməssə onu heç kim tanımayacaq, bilməyəcəklər ki, belə bir bəstəkar, belə bir əsər var. Yaxşı dirijor da, musiqişünas da olmalıdır. İfaçılar bu əsəri sevməli, onun dərinliyini, dəyərini anlamalı və təbliğ etməlidir. Festivalların təşkilatçıları yeni əsərlərə maraqlınamalı və proqramlara daxil etməlidirlər. Biz bunu gözəlyarık və səhəblərdə, görüşlərdə bu məsələni döndə-döndə qeyd edirik. Təqdim etdiyimiz əsərlərin bəziləri qəbul olunur, bəziləri isə səsləndirilmir. Bu yaxınlarda keçirdiyimiz müsabiqənin laureatlarının əsərləri hələ də təqdim olunmayıb. Onlara diplomlar da verilməyib. Bu məsələlər öz həllini tapmalıdır.

– 2019-cu ildən görkəmli rus bəstəkarı A.P.Petrovun adını daşıyan Beynəlxalq Bəstəkarlar Müsabiqəsinin münisiflər heyətinin sədrisiniz. Bu barədə məlumat verənlizi istərdik.

– Mən bir çox müsabiqələrin sədri də olmuşam, iştirakçısı da. Məsəl üçün, Salzburq şəhərində dahi bəstəkar V. Motsartın xatirəsinə həsr olunan pianoçuların, Amerikada San Dieqoda bəstəkarların müsabiqəsində, A.P.Petrovun adını daşıyan Beynəlxalq Bəstəkarlar Müsabiqəsində və bu yaxınlarda keçirilən Sergey Raxmaninov adına Beynəlxalq Gənc Pianoçular Müsabiqəsində münisiflər heyətinin tərkibində olmuşam. Çox maraqlı işdir, yeni əsərlərə qulaq asır, analiz edir, partiturlara baxırsan.

Peterburqlu bəstəkar İqor Druxun “Betelgeize” əsəri çox gözəl əsərdir. Mən əsəri Bakıya gətirdim, qulaq asdıq, partiturlaya baxdıq. Yəni, çalışıram ki, mənim beynəlxalq müsabiqələrin münisiflər heyətində iştirakım Azərbaycan bəstəkarlarına da yeni əsərlərlə tanış olmaq imkanı yaratsın. Onlar da bu partituraları görsünlər, nəsa öyrənsinlər ki, əsərlərində də yeniliklər olsun.

– Azərbaycan musiqi irsinin gələcək nəsillərə ötürülməsində, mədəni siyasətin həyata keçirilməsi prosesində Bəstəkarlar İttifaqının rolu nədən ibarətdir?

– Bəstəkarlar İttifaqı milli musiqi irsinin gələcək nəsillərə ötürülməsində, mədəni siyasətin həyata keçirilməsində böyük işlər görür. Hər ay 2-3 elmi konfrans, musiqişünasların yeni kitablarının təqdimat mərasimləri təşkil olunur. Elə bu yaxınlarda akademik Zemfira Səfərovanın 5 kitabı təqdim edildi .

Üzeyir Hacıbəylinin ildönümünü ərəfasində hər il konfranslar keçirilir. Dahi bəstəkarın 140 illik yubileyi ilə bağlı Almaniya da böyük çıxışım oldu, arxivdə olan kadrlar göstərildi və mən alman dilində bu film və ümumilikdə Üzeyir Hacıbəyli haqqında ətraflı məlumat verdim.

Yanvarın 29-da Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Ü.Hacıbəyli adına konsert salonunda “Şanlı Zəfərə həsr olunan Azərbaycan bəstəkarlarının simfonik orkestr üçün əsərləri” (Partitura, II cild) yeni not nəşrinin təqdimatı oldu.

– “Həbil sayağı” əsərinizi bütün dünya musiqişəvərləri dinləyib, ən məşhur, virtuoz violonçel çalanların ifasında kompakt diskə yazılıb. Dünyanın bütün konservatoriyalarının dərslərlərinə daxil edilib. “Muğam Sayağı” isə bir il ərzində milyon dəfə ifa olunub. “İntizar” operası da sizə böyük uğur gətirib. Fırəngiz Əlizadə üçün uğur anlayışı nədir?

– “Həbilsayağı”nı çox sevdiyim görkəmli kamança ustası Həbil Əliyevin, “Abşeron”u isə Tofiq Quliyevin əziz xatirəsinə həsr etmişəm. Bu əsərlər çox yüksək ilhamla yazılıb. Mən Həbilin pərəstışkarı olmuşam. Onun diski çıxmırdı, dəfələrlə o disko qulaq asırdı və heyrən oldum. Violonçel və fortepiano üçün yazdığım “Həbil Sayağı”nın üzərində 2 il çalışdım. Tanınmış violonçel ifaçısı İvan Moniqetti bu əsəri ifa edib. “YouTube” kanalını açsanız orada yüzlərlə ifa görə bilərsiniz. Təvəzəkərlıqdan uzaq olsa da deyim ki, çox məşhur əsərdir. Ümumiyyətlə, bu əsərlərin hər biri beynəlxalq musiqi aləmində təbliğ olunur və dünya musiqiçiləri də bu əsərlərlə maraqlanırlar.

“Muğam Sayağı” da həmçinin, 1992-ci ildə Türkiyəyə gedəndə “Boş beşik” baletini yazdım və 1993-cü il yanvar ayının 3-də səhnədə göstərildi. Mərsin şəhərində keçirilən premyeraya görkəmli bəstəkarımız Tofiq Quliyev və bütün dünyadan qonaqlar gəlmişdilər. Türkiyənin görkəmli dövlət və siyasi xadimi Süleyman Dəmirəl tabrik teleqram göndərmişdi. “Muğamsayağı”nı da həmin vaxtlarda bəstələdim və aprel ayında Nyu-York-da Con F.Kennedi adına İfaçı Şəbəlləri Mərkəzində dünyanın ən tanınmış kvarteti- Kronos Kvarteti və Bakıdakı Alman Lüteran Kırxaasında dövlət simli kvarteti tərəfindən çox gözəl ifa olundu.

Bundan başqa, mənim gitar üçün fantaziyaq İsvəcədə dərc olunub və çox populyar əsərdir. Dünyanın bütün gitar ifaçıları bu əsəri öz konsert proqramlarına daxil ediblər. Məncə, sanballı əsərlərə Vətənin bütün dünyada təmsil etmək böyük uğurdur.

– Azərbaycanda bütün zamanlarda yüksək səviyyəli bəstəkarlıq məktəbi olub. Bu ənənə davam edirmi?

– Ümid edirəm ki, davam edir, amma biz bunun üçün çox çalışmalı, yeni əsərlər yazmalı, gənc bəstəkarları təbliğ etməli, onları dəstəkləməliyik.

İnanıram ki, bizim günəşimiz – Üzeyir Hacıbəylinin, Qara Qarayevin, Fikrət Əmirovun əsərləri həmişə səsləncək və bütün dünyada Azərbaycan musiqisini tanıyacaq-lar. Biz də var gücümüzlə bunun üçün çalışırıq.

– Fırəngiz xanım, maraqlı tələbəyə görə təşəkkür edirik.

Müsahibəni yazdı: Mehparə ƏLİYEVƏ XQ